

ZGODNE Z
USZCZUPLONĄ
PODSTAWĄ
PROGRAMOWĄ

WYDANIE
UAKTUALNIONE

ZBIÓR ZADAŃ MATURALNYCH



Nowa teraz matura

- komplet treści maturalnych
- zestawy zadań krok po kroku
- arkusze maturalne
- przykładowe realizacje wypracowań

JĘZYK POLSKI **MATURA PISEMNA**

- Poziom podstawowy i rozszerzony

nowa
era

Jak korzystać ze Zbioru zadań maturalnych do matury pisemnej z cyfrowym wspomaganie nauki?

Ze Zbiorem zadań maturalnych w praktyczny sposób przygotujesz się do wszystkich części egzaminu pisemnego z języka polskiego.

Wskazówka



Sprawdź w Vademecum PP

Antygoną, s. 53–58



Sprawdź w Vademecum PR

Antygoną, s. 61–66

→ **Przykładowa realizacja zadania (konspekt), s. 194–195**

Wskazówki przy poleceniach w testach oraz przy tematach wypracowań podpowiadają, na co należy zwrócić uwagę, aby przygotować wyczerpującą odpowiedź.

Dzięki funkcjonalnym odsyłaczom do Vademecum dla poziomu podstawowego (PP) oraz do Vademecum dla poziomu rozszerzonego (PR) z łatwością dotrzesz do tych zagadnień, których znajomość jest niezbędna, by rozwiązać poszczególne zadania.

Odsyłacze do stron w Zbiorze zadań ułatwią Ci poruszanie się po tej publikacji. Pomogą Ci np. w odnalezieniu strony, na której znajduje się odpowiedź do danego zadania.

Dzięki Zbiorowi zadań maturalnych do matury pisemnej zyskujesz dostęp do zasobów cyfrowych.

Poćwicz więcej



app.nowa
terazmatura.pl
Kod: ESMWUB
dodatkowy test 1.:
Język polski w użyciu

Dodatkowe zadania i arkusze maturalne (w tym zadania CKE) wraz ze wskazówkami i odpowiedziami pomogą Ci w przećwiczeniu strategii rozwiązywania wszystkich typów zadań egzaminacyjnych.

Zobacz wskazówki



app.nowa
terazmatura.pl
Kod: ZWLB1W

Wskazówki pomogą Ci się zorientować, na co zwrócić uwagę przy rozwiązywaniu zadań, by nie stracić punktów. Krok po kroku naprowadzą Cię na właściwą odpowiedź.

Dowiedz się, jak zmierzyć się z zadaniem



app.nowa
terazmatura.pl
Kod: W8AC5Z
film z rozwiązaniem zadania:
Jak rozwiązać test historycznoliteracki?

Filmy z rozwiązaniami, w których doświadczeni nauczyciele krok po kroku podpowiadają, na co zwrócić uwagę podczas pracy z zadaniami maturalnymi i czego się wystrzegać, by nie popełnić błędów.

SPRAWDŹ AKTUALNOŚCI CKE



app.nowaterazmatura.pl

Kod: MYP5JH

Sprawdź aktualności CKE, dzięki którym będziesz na bieżąco ze wszystkimi informacjami i zmianami, które zostaną wprowadzone.

Poszukaj motywów i kontekstów



app.nowa
terazmatura.pl
Kod: 5AUHB5
Katalog motywów:
Indywidualista

Interaktywny katalog motywów literackich pokazuje, jak najczęściej występujące w zadaniach motywy, np. samotność czy miłość, realizowane są w lekturach obowiązkowych oraz innych tekstach kultury. Dzięki niemu nauczysz się funkcjonalnego doboru kontekstów.



Spis treści

Konteksty na maturze	6
----------------------------	---

Dział 1. Matura pisemna – poziom podstawowy

Część 1. Język polski w użyciu

Jak rozwiązać test Język polski w użyciu?	8
Test Język polski w użyciu 1. – przykładowe rozwiązanie	11
Test Język polski w użyciu 2. do samodzielnego rozwiązania +WSKAZÓWKI	16
Test Język polski w użyciu 3. do samodzielnego rozwiązania	20
Test Język polski w użyciu 4. do samodzielnego rozwiązania	24

Część 2. Test historycznoliteracki

Jak rozwiązać test historycznoliteracki?	28
Test historycznoliteracki 1. – przykładowe rozwiązanie	30
Test historycznoliteracki 2. do samodzielnego rozwiązania +WSKAZÓWKI	38
Zbiór zadań: starożytność (antyk, Biblia), średniowiecze, renesans, barok, oświecenie, romantyzm, pozytywizm	47
Zbiór zadań: Młoda Polska, 20-lecie międzywojenne, literatura wojny i okupacji, literatura lat 1945–1989 krajowa i emigracyjna, literatura po 1989 r.	71

Część 3. Wypracowanie – wypowiedź argumentacyjna

Jak napisać wypowiedź argumentacyjną na poziomie podstawowym?	82
Temat 1. – przykładowa realizacja	85
Temat 2. – ćwiczenia krok po kroku	88
Temat 3. do samodzielnej realizacji +WSKAZÓWKI	94
Temat 4. do samodzielnej realizacji +WSKAZÓWKI	96
Temat 5. do samodzielnej realizacji +WSKAZÓWKI	98
Temat 6. do samodzielnej realizacji +WSKAZÓWKI	100

Dział 2. Matura pisemna – poziom rozszerzony

Wypracowanie – wypowiedź argumentacyjna

Jak napisać wypowiedź argumentacyjną na poziomie rozszerzonym?	104
Temat 1. – przykładowa realizacja	107
Temat 2. – ćwiczenia krok po kroku	110
Temat 3. do samodzielnej realizacji +WSKAZÓWKI	116
Temat 4. ze wskazaną lekturą do samodzielnej realizacji +WSKAZÓWKI	119
Temat 5. (z cytatem) – przykładowa realizacja	122
Temat 6. (z cytatem) – ćwiczenia krok po kroku	126
Temat 7. (z cytatem) do samodzielnej realizacji +WSKAZÓWKI	132

Dział 3. Arkusze maturalne – poziom podstawowy

Arkusz 1. do samodzielnego rozwiązania +WSKAZÓWKI	136
Arkusz 2. do samodzielnego rozwiązania	152

Dział 4. Arkusze maturalne – poziom rozszerzony

Arkusz 1. do samodzielnego rozwiązania +WSKAZÓWKI	166
Arkusz 2. do samodzielnego rozwiązania	171

Odpowiedzi do zadań i arkuszy	174
--	-----

**SPRAWDŹ
AKTUALNOŚCI CKE**



**Kod:
MYP5JH**

app.nowaterazmatura.pl

Zasady oceniania

Treść

	3 p.	2 p.	1 p.	0 p.
		notatka spełnia kryteria A, B i C określone dla 3 p., ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów	notatka spełnia kryteria A, B i C określone dla 2 p., ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów	notatka spełnia kryteria A i C określone dla 1 p., ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów
		ALBO	ALBO	ALBO
A. przedstawienie stanowiska każdego autora	notatka przedstawia – oparte na kluczowych dla tematu informacjach – stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście, na odpowiednim poziomie uogólnienia	notatka przedstawia – oparte na kluczowych dla tematu informacjach – stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście, ale poziom uogólnienia jest zaburzony	notatka przedstawia stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście ALBO notatka przedstawia niepełne stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście	notatka nie spełnia żadnego z kryteriów określonych dla 1 p.
B. zestawienie stanowisk obu autorów	w notatce zestawiono stanowiska obu autorów; poprawnie wskazano np. punkty wspólne/rozbieżne albo różnorodność aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki ujętych w tekstach obu autorów	w notatce zestawiono stanowiska obu autorów; poprawnie wskazano np. punkty wspólne/rozbieżne albo różnorodność aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki ujętych w tekstach obu autorów	stanowisk obu autorów nie zestawiono albo zestawiono je niepoprawnie; nie wskazano np. punktów wspólnych/rozbieżnych albo różnych aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki ujętych w tekstach obu autorów	
C. spójność	notatka stanowi logiczną i zorganizowaną całość	notatka stanowi logiczną i zorganizowaną całość ALBO w notatce występują usterki w spójności	notatka stanowi logiczną i zorganizowaną całość ALBO w notatce występują usterki w spójności	
D. długość notatki	60–90 wyrazów	60–90 wyrazów	60–90 wyrazów	

Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna

1 p. – poprawny zapis, dopuszczalne dwa błędy (językowe, ortograficzne lub interpunkcyjne).

0 p. – trzy i więcej błędów (językowych, ortograficznych lub interpunkcyjnych).

Uwaga: jeżeli w kryterium *Treść* przyznano 0 p., wówczas nie przyznaje się punktów w kryterium *Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna*.

Źródło: *Informator o egzaminie maturalnym z języka polskiego jako przedmiotu obowiązkowego (część ustna oraz część pisemna na poziomie podstawowym) od roku szkolnego 2024/2025*, https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_MATURALNY_OD_2023/Informatory/2024/Informator_EM2024_jezyk_polski_pp.pdf [dostęp: 10.04.2025].

Test Język polski w użyciu 2. do samodzielnego rozwiązania + WSKAZÓWKI

Dowiedz się,
jak zmierzyć
się z testem



app.nowa
terazmatura.pl
Kod: 6NZ4EW

film z rozwiązaniem
testu:
**Jak rozwiązać
test Język pol-
ski w użyciu?**

Przeczytaj uważnie teksty, a następnie wykonaj zadania umieszczone pod nimi. Odpowiadaj tylko na podstawie tekstów i tylko własnymi słowami – chyba że w zadaniu polecono inaczej. Udzielaj tytułu odpowiedzi, o ile Cię poproszono.

Tekst 1.

Wojciech Hübner

Kicz sztuką czy sztuka kiczem

Kicz – kompozycja plastyczna, utwór literacki, film itp. o małej wartości artystycznej, przedmiot wykonany z przepychem, ale zupełnie pozbawiony gustu. Taką definicję podaje „Słownik PWN”.

W internecie znalazłem jeszcze jedną definicję: „utwór o miernej wartości, schlebający popularnym gustom, który w opinii krytyków sztuki i innych artystów nie posiada wartości artystycznej”.

Podkreślenie „krytyków sztuki i innych artystów” jest moją sprawką, bowiem, czym pewnie zdziwię kilka znających mnie osób, zamierzam kiczu bronić. No może niezupełnie. Zamierzam bronić tezy, że kicz, jako odrębne od sztuki zjawisko, nie istnieje.

Określenie kicz (z niemieckiego *Kitsch* – lichota, tandeta, bubel) pojawiło się w latach 70. XIX w. w wypowiedziach krytyków sztuki z Monachium. Pierwotnie dotyczyło ono wyłącznie malarstwa i było odpowiedzią na pojawienie się serii obrazów, pejzaży nieznanego autorstwa.

Malowidła te były z lubością oprawiane w bogato zdobione, kapiące od złota ramy i były niczym innym jak wizytówką „nowobogackich” – tworzącej się nowej klasy społecznej, nagle wzbogaconych fabrykantów, kupców, mieszczan. Mnie w tej „wizytówce”, bardziej niż treść obrazów, bardziej niż mniejszy czy większy talent twórców, przeszkadza forma prezentacji. Popularne „landszafty”¹, jelenie na rykowisku, znacznie lepiej prezentowałyby się w prostych, pozbawionych nadmiernej ornamentyki ramach. [...]

Dlaczego więc nieznanemu autorowi jelenia w miłosnym uniesieniu jest twórcą kiczu [...]? Bo tak orzekli krytycy! Odczucia odbiorcy niewiele tu znaczą. [...]

Według Hermanna Brocha (1886–1951), austriackiego filozofa i estetyka, sztuka to otwarty, rozwijający się system, którego cel – platońskie piękno – pozostaje poza systemem. Naturalnym efektem sztuki jest piękno, ale piękno w postaci pięknych zjawisk, nie zaś piękna samego w sobie. Sztuka ma za zadanie odzwierciedlenie świata i formowanie go. Kicz jedynie imituje formowanie świata. [...]

Zajmijmy się teraz, tak często uznawanymi za symbol kiczu, ulubionymi głównie przez naszych zachodnich sąsiadów, porcelanowymi, porcelitowymi, plastikowymi krasnoludkami.

Jeżeli stoją sobie w ogródku, postawione tam jako ozdoby przez właściciela, to są ozdobami. [...] Nie pretendują do miana dzieła. Można zauważać ich brzydotę, czasami wdzięk, ale są to wyroby rzemieślnicze, a nie artystyczne. [...]

Jeśli zaś jakiś artysta stworzy krasnoludkową instalację i nazwie ją, na przykład, „Małość świata”, bądźmy ostrożni z nazywaniem tego kiczem. [...]

Sztuka to pojęcie bardzo szerokie [...]. Jednocześnie bardzo subiektywne w ocenie. [...]

Dla mnie sztuka jest czymś wyłącznie ludzkim, przynależnym każdemu człowiekowi – posiadaniem własnej wizji rzeczywistości, a artysta człowiekiem, który ma umiejętność przekazywania tej subiektywnej wizji innym tak, by wywołać w nich emocje.

Przy takiej definicji nie ma mowy o kiczu. Możemy tylko mówić o sztuce dobrej i złej, wysokiej i niskiej, pamiętając o przenikaniu się tych pojęć w zależności jedynie od gustów odbiorców.

To co nazywamy kiczem, tak naprawdę jest sztuką, tylko tą złą, niską, niewyszukaną, powstałą w wyniku niezbyt wysmakowanej wizji lub w skutek kiepskiej umiejętności przekazu.

¹ Landszaft – określenie o charakterze pogardliwym, odnoszące się do obrazów o małych walorach artystycznych.

Pozostałe wytwory, będące rzemieślniczą kopią rzeczywistości, to tylko ozdoby. Gustowne lub nie.

Ale pamiętajmy w naszym małym, prywatnym światku, nie to jest piękne, co jest piękne, ale to, co się komu podoba.

Wojciech Hübner, *Kicz sztuką czy sztuka kiczem*, <https://kempinsky.pl/kicz-sztuka-sztuka-kiczem/> [dostęp: 18.03.2022].

Tekst 2.

Piotr Sarzyński

Kicz jest wszechobecny: nie tylko w sztuce

Gdzieś ok. 1880 r. w kręgu malarzy monachijskich pojawił się termin na opisanie sztuki łatwej, efekciarskiej, dobrze sprzedającej się małym wyrobionym, acz bogatym klientom: kicz. I w takim kontekście jest najczęściej używany. [...]

Kicz jest jak wirus. Nie tylko anektuje wszelkie obszary, do których można przypisać kategorię złego lub dobrego smaku, ale błyskawicznie się na nich namnaża, zatruwając tandetą i miałkością. [...] Nadejście wolnego rynku sprawiło, że wszelkie tamy pękły, a kicz szerokim nurtem wlał się w codzienne życie.

Dziś kicz nas otacza. [...] Poza sferą artystyczną zły smak i brak gustu hulają już na całego. Zalewają nas formy estetycznie miałkie, pozbawione oryginalności, konwencjonalne, efekciarskie. I treści tworzone pod publiczność, sprawnie grające na emocjach, demagogiczne. Widać to w architekturze, najlepiej pod postacią tzw. retrowersji, czyli naśladowania historii; w pseudodworkach, podrasowanych na ludowe karczmach, ociekających złotą farbą hotelach, domach weselnych udających eklektyczne pałace oraz w postmodernistycznych kamieniczkach udających starsze niż są. [...] Wielu uwielbia wypoczywać w otoczeniu kiczu, kocha też tańczyć w kiczu na platformach społecznościowych; wystarczy się przyjrzeć stylowi selfie, by uświadomić sobie, jak bardzo poczucie piękna [...] jest przesiąknięte szmirą.

Sygnaty zwrotne, które otrzymuje przeciętny Polak, tylko ów triumf kiczu wzmocniają. Są bowiem dwa poważne ośrodki emitujące non stop tandetne estetycznie przestania. Pierwszy to przemysł i handel, toczące zażartą walkę o klientów. Reklamując swoje towary – samochód, płyn do naczyń, jogurt – sięgają najczęściej po komunikaty korzystające z klasycznych właściwości kiczu: maksymalną komunikatywność, konwencjonalność, powierzchowność, prząśność. [...]

Ośrodkiem drugim są media. Kicz opanował przede wszystkim, zażarcie walczące o słupki oglądalności, stacje telewizyjne. Wszystko tu jest podszyte badziewiarskim blichtrzem, począwszy od samych pomysłów na programy. Królują nieskomplikowane zasady, niewymagające jakiegokolwiek wysiłku intelektualnego, scenografie, przy których operetka to himalaje dobrego smaku, głupkowaty kult młodości, bratania się, rechotu. Seriale telewizyjne operują tymi samymi kliszami, sprzedają widzom niemal wyłącznie to, co ci chcą bez wysiłku oglądać.

W promocji estetycznego i intelektualnego kiczu zaledwie krok z tyłu pozostają prasa, radio czy internetowe portale informacyjne, masowo zastępując złożone prostym, a wyjaśnienie – zabawianiem. Widz ma żyć życiem innych, a nie swoim własnym, przejmować się nie samorozwojem, ale ewolucją celebryckich znajomości [...]. W tej sytuacji trudno oczekiwać, by uchronił się jakikolwiek obszar odporny na inwazję kiczu. [...]

Mamy do tego wreszcie polityczny kicz etyczny. W słynnych rozważaniach na ten temat Hermann Broch przekonywał, że kicz estetyczny nastawiony jest nie na wartości, ale na efekt, zaś kicz polityczny – na interesowność, nie na dobro wspólne. Kicz jest więc konsekwencją etycznej nikczemności – sugerował, łącząc w tych rozważaniach dobro z pięknem jako wartości, które powinny ze sobą współgrać.

Piotr Sarzyński, *Kicz jest wszechobecny: nie tylko w sztuce*, <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kultura/1687118,1,kicz-jest-wszechobecny-nie-tylko-w-sztuce.read> [dostęp: 18.03.2022].

Zadanie 1. (0–2)

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń odnoszących się do obu tekstów. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Obaj autorzy przywołują definicję kiczu Hermanna Brocha, aby z nią polemizować.	P	F
2.	Autorzy obu tekstów wykorzystują przykłady wytworów kiczowatych do potwierdzenia swoich poglądów.	P	F
3.	Z obu tekstów wynika, że kicz odwołuje się do gustów mało wymagającego odbiorcy.	P	F

Wskazówki

Zauważ, że każde stwierdzenie w tabeli odnosi się do obu tekstów. Przeczytaj je uważnie, aby poprawnie ocenić, które stwierdzenie jest prawdziwe, a które – fałszywe.

Zadanie 2. (0–1)

Piotr Sarzyński uważa, że *kicz jest jak wirus*. Czy w tekście Wojciecha Hübnera znajdujesz potwierdzenie tego sądu? Uzasadnij swoją odpowiedź.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wskazówki

Zastanów się, jakie znaczenie ma metafora użyta przez Piotra Sarzyńskiego – *kicz jest jak wirus*. Następnie przeanalizuj tekst Wojciecha Hübnera, aby zweryfikować, czy autor zgadza się z sądem Piotra Sarzyńskiego. Pamiętaj, że stanowisko przedstawione w drugim tekście nie musi być wyrażone bezpośrednio, może wynikać z rozważań autora.

Zadanie 3. (0–1)

Jaką potrzebę, według Wojciecha Hübnera, zaspokajają otaczanie się kiczem? Uzasadnij swoją odpowiedź.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wskazówki

Przeanalizuj tekst – zwróć uwagę, na jakie motywacje wyboru kiczowatych przedmiotów zwraca uwagę autor, co mówi o takich wyborach; jakie potrzeby kicz może zaspokajać.

Test historycznoliteracki 1. – przykładowe rozwiązanie

Zadanie 1. (0–1)

Przeczytaj podaną definicję oraz fragment psalmu.

Tekst 1.

HYMN (gr. *hymnos* pieśń) [...] W Biblii – stanowi pieśń skierowaną ku Bogu, wielbiącą jego majestat, chwałę i dobroć; [...]. Wyróżnia się następujące elementy hymnu – w p r o w a d z e n i e, czyli wezwanie do uwielbienia Boga, c z ę ś ć z a s a d n i c z ą, [...] która jest uwielbiającą wypowiedzią o wielkich dziełach Boga i pełniącą rolę motywacji uwielbienia, z a k o ń c z e n i e, które powtarza wstępną inwokację, podsumowuje motywy uwielbienia bądź przybiera formę błogostawieństwa lub wezwania.

Encyklopedia katolicka, t. 6, Lublin 1993.

Tekst 2.

Psalm 8

⁸ O Panie, nasz Boże,
jak przedziwne Twe imię po wszystkiej ziemi!
Tyś swój majestat wyniósł nad niebiosą. [...]

⁴ Gdy patrzę na Twe niebo, dzieło Twych palców,
księżyc i gwiazdy, któreś Ty utwierdził:
⁵ czym jest człowiek, że o nim pamiętasz,
i czym syn człowieczy, że się nim zajmujesz?

⁶ Uczyniłeś go niewiele mniejszym od istot niebieskich,
chwałą i czią go uwieńczyłeś.

⁷ Obdarzyłeś go władzą nad dziełami rąk Twoich;
złożyłeś wszystko pod jego stopy:

⁸ owce i bydło wszelakie,
a nadto i polne stada,

⁹ ptactwo podniebne oraz ryby morskie,
wszystko, co szlaki mórz przemierza.

¹⁰ O Panie, nasz Panie,
jak przedziwne Twe imię po wszystkiej ziemi!

Księga Psalmów, [w:] *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu*, Poznań 2012.

Na podstawie podanej definicji określ dwie cechy *Psalmu 8*, które potwierdzają jego hymniczny charakter. Każdą z cech poprzyj przykładem z tekstu.

O tym, że „*Psalm 8*” ma charakter hymniczny, świadczą następujące cechy:

- zawiera apostrofy/zwroty skierowane do Boga: „O Panie, nasz Boże”
- zawiera słowa wielbiące majestat Boga: „Tyś swój majestat wyniósł nad niebiosą”.

- Aby rozwiązać zadanie, należy zapoznać się z definicją hymnu – zauważ, że podano w niej informacje dotyczące budowy (kompozycji) i treści hymnu.
- Przeanalizuj fragment psalmu. Ustal, co świadczy o jego hymnicznym charakterze.
- Pamiętaj, aby każdą cechę poprzeć przykładem z psalmu.
- Nie cytuj definicji – udzielaj odpowiedzi własnymi słowami.

Zasady oceniania

1 p. – określenie dwóch cech hymnu zgodnie z definicją i poparcie każdej z nich przykładem.

0 p. – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 2. (0–1)

Przypisz każdej postaci mitologicznej spośród podanych w tabeli (1–4) odpowiadający jej opis wybrany spośród A–F.

- A. Ptak, który jest uznawany za symbol odradzania się życia.
- B. Heros, który wykonał 12 prac króla Eurysteusa.
- C. Trójgłowy pies, który strzegł wejścia do świata zmarłych.
- D. Istota o pięknym głosie, którym wabiła żeglarzy.
- E. Heros, który dzięki nici Ariadny pokonał Minotaura.
- F. Kobieta, która sprowadziła na ludzi nieszczęście.

	Postać mitologiczna	Opis
1.	Cerber	C
2.	Tezeusz	E
3.	Feniks	A
4.	Pandora	F

- Aby trafnie przyporządkować opisy do postaci wymienionych w tabeli, przypomnij sobie, co wiesz o każdej z nich.
- Zauważ, że aby otrzymać jeden punkt, musisz poprawnie przyporządkować opisy do wszystkich postaci.

Zasady oceniania

- 1 p. – poprawne uzupełnienie wszystkich wskazań.
- 0 p. – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 3. (0–1)

Przeczytaj podany fragment tekstu.

Ukształtował się typ idealny – *Miles Christianus* (rycerz chrześcijański), którego najważniejszym zadaniem miała być obrona chrześcijaństwa. Inne wartości miały zakorzenienie w feudalnym porządku społecznym – jak wierność swemu panu [...] czy honor.

Adam Talarowski, *Kształtowanie się etosu rycerskiego w Polsce*,
<https://teologiapolityczna.pl/adam-talarowski-ksztaltowanie-sie-etosu-rycerskiego-w-polsce> [dostęp: 27.06.2024].

Na podstawie znanych Ci fragmentów *Pieśni o Rolandzie* oraz przytoczonego tekstu uzasadnij, że Roland jest uosobieniem etosu rycerskiego charakterystycznego dla średniowiecznego rycerstwa.

- *Roland jest uosobieniem etosu rycerskiego charakterystycznego dla średniowiecza, ponieważ jako chrześcijanin swoje życie podporządkował służbie Bogu (rycerz chrześcijański), cesarzowi Karolowi Wielkiemu oraz „słodkiej Francji” (wierność władcy). Zgodnie z etosem rycerskim był człowiekiem prawym, brzydko się kłamał i podstępem (honor).*

Lub

- *W ostatnich chwilach życia Roland odprawił rytuał śmierci, który koncentrował się wokół najistotniejszych dla niego wartości: wiary, ojczyzny i króla. Był odważny, walczył za swoją ojczyznę, był wierny królowi. Przed śmiercią modlił się, dokonał rachunku sumienia, prosił Boga o przebaczenie. Wspominał swój kraj i władcę.*

- Przypomnij sobie cechy Rolanda: kim był, jakie wyznawał wartości, jaki był jego stosunek do kraju, władcy i religii.
- Twoim zadaniem jest uzasadnić, że Roland spełnia cechy etosu rycerskiego przytoczone w powyższym fragmencie tekstu.

Część 3. Wypracowanie – wypowiedź argumentacyjna

Jak napisać wypowiedź argumentacyjną na poziomie podstawowym?

KROK 1. Budowa arkusza w części 3. Wypracowanie

Arkusz egzaminacyjny będzie zawierał listę lektur obowiązkowych, do których należy się odwołać w wypracowaniu, oraz dwa tematy wypracowania do wyboru poprzedzone szczegółową instrukcją. Forma wypracowania nie została określona w poleceniu, ale Twoim zadaniem będzie napisanie **wypowiedzi argumentacyjnej** – może to być np. rozprawka, szkic krytyczny, esej, przemówienie.

- Każdy z tematów będzie wymagał odwołania się do **czterech elementów**:
 - dwóch utworów literackich, w tym do **lektury obowiązkowej** – utworu epickiego albo dramatyczny wybranego z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym
 - dwóch kontekstów (zob. **Konteksty na maturze na s. 6**).
- Innym utworem literackim, do którego można się odwołać w wypracowaniu, może być:
 - inna lektura obowiązkowa
 - lektura uzupełniająca
 - utwór literacki niebędący lekturą
 - dowolny utwór poetycki.
- **Wypracowanie** powinno liczyć co najmniej **300 wyrazów**.
- Maksymalnie możesz uzyskać **35 punktów**.
- Każdy temat wymaga **odwołania się do lektury obowiązkowej**.

Etapy pracy nad wypowiedzią argumentacyjną

KROK 2. Analiza tematu

1. Przeczytaj uważnie temat i podkreśl problem do rozważenia.
2. Zaznacz w temacie słowa kluczowe i zastanów się, jak rozumiesz problem sformułowany w temacie, jakie stanowisko wobec niego zajmiesz.
3. Wypisz do słów kluczowych wyrazy bliskoznaczne. Dzięki temu unikniesz w wypracowaniu powtórzeń, a poza tym upewnisz się, że dobrze rozumiesz problem.
4. Pamiętaj o **stałych elementach**, które musisz uwzględnić w swojej **pracy**. Aby w pełni zrealizować warunki polecenia, **musisz odwołać się do lektury obowiązkowej, innego utworu literackiego oraz dwóch kontekstów** pogłębiających rozumienie omawianego zagadnienia.

KROK 3. Wybór lektury obowiązkowej, innego utworu i kontekstów

1. Zastanów się, do której lektury obowiązkowej spośród wymienionych w arkuszu odwołasz się, aby uzasadnić zajęte stanowisko.
2. Przemyśl, do jakiego innego utworu odwołasz się w swojej pracy – wybierz taki utwór, który pozwoli Ci zrealizować temat w sposób wszechstronny, ukazać inny aspekt, perspektywę problemu.
3. Pamiętaj, że **utwory** należy przywołać w sposób funkcjonalny, tzn. **wykorzystać** w pracy takie **elementy fabuły**, które są **istotne dla problemu sformułowanego w temacie** i ilustrują Twoje stanowisko. Nie wystarczy tylko streścić wybrane wątki, trzeba przeanalizować przywołane fakty, np. sytuacje, zdarzenia, działania bohaterów literackich, i na ich podstawie **sformułować refleksje** oraz **wyciągnąć wnioski**.
4. Osadź wybrane utwory w **kontekstach interpretacyjnych**, np. historycznoliterackim, teoretycznoliterackim, literackim (w tym mitologicznym i biblijnym), biograficznym, kulturowym, religijnym, historycznym, filozoficznym, egzystencjalnym, politycznym, społecznym. **Mogą** to być dwa **konteksty z tej samej kategorii**, ale dokonując wyboru, pamiętaj o tym, że konteksty także należy wykorzystać funkcjonalnie, tzn. powinny być **adekwatne do rozważanego problemu**, aby pogłębiały i poszerzały Twoje rozważania.
5. Zastanów się, jakie **zagadnienia z wiedzy przedmiotowej** będą pomocne w zrealizowaniu tematu – funkcjonalnym wykorzystaniu tekstów i kontekstów (np. na temat epoki, w której powstał tekst, prądu literackiego, motywu, gatunku, wykorzystanych środków artystycznych).

KROK 4. Pisanie wypracowania

1. Twoim zadaniem jest napisać wypowiedź argumentacyjną. To oznacza, że należy zająć stanowisko wobec problemu postawionego w temacie oraz uzasadnić je trafnie dobranymi argumentami i przykładami.
2. **Kompozycja** wypowiedzi argumentacyjnej powinna być **uporządkowana**, odpowiadać Twojemu tokowi rozumowania. W wypracowaniu nie musisz omawiać utworów literackich w porządku chronologicznym ani w porządku przedstawionym w temacie, tj. lektura obowiązkowa, inny utwór literacki, konteksty. Możesz zrealizować temat zgodnie z przyjętą przez siebie koncepcją. Zadbaj o to, aby przywoływać argumenty i wynikające z nich przykłady w porządku od najważniejszego do najmniej ważnego lub odwrotnie.
3. Pamiętaj o podziale na **wstęp**, **rozwińnięcie** i **zakończenie**, a w obrębie tych części zadbaj o **graficzne wydzielenie akapitów** świadczących o wprowadzeniu nowej myśli.
4. Zaczynj od **wstępu**. Opracuj go tak, aby dobrze spełnił swoją funkcję: zawierał **wprowadzenie do tematu** (ogólne rozważania na temat problemu) oraz Twoje **stanowisko wobec problemu**. Jeżeli masz pewność, że Twoje stanowisko jest słuszne – sformułuj założenie wstępne lub tezę. Jeżeli masz wątpliwości, czy zajęte stanowisko jest słuszne, sformułuj hipotezę, którą rozstrzygniesz w rozwińnięciu.
5. Rozwińnięcie to część argumentacyjna pracy. Każdy **argument** należy zilustrować **trafnie dobranymi przykładami** z utworów. Istotne jest uwzględnienie własnych refleksji oraz sformułowanie **wniosków częściowych**.
6. Przywołaj tyle argumentów, ile uznasz za konieczne, aby uzasadnić przyjęte stanowisko. Pamiętaj, że na podstawie jednego utworu możesz zbudować więcej niż jeden argument.
7. Pomyśl nad **zakończeniem**. Jest to istotna część pracy – ujawnia, czy wypracowanie jest dobrze przemyślane. W zakończeniu należy dokonać **podsumowania wcześniejszych rozważań**, uwzględnić **własne refleksje i wnioski**.
8. Zachowaj stosowny styl pracy, czyli odpowiedni do tematu, o którym piszesz, do gatunku wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej (egzamin). Pisz w sposób zwięzły, przejrzysty i komunikatywny.

PRZYDATNE SŁOWNICTWO	
Wprowadzanie tezy	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Jestem przekonana/przekonany, że...</i> • <i>Sądzę, że...; Myślę, że...; Uważam, że...</i> • <i>Moim zdaniem...; Według mnie...</i> • <i>Zgadzam/nie zgadzam się ze stwierdzeniem, że...</i>
Wprowadzanie hipotezy	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Przypuszczam, że...; Wydaje mi się, że...</i> • <i>Nie jestem pewna/pewny, czy...</i> • <i>Być może należy przyjąć/założyć...</i>
Zapowiedź dalszych rozważań	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Świadczą o tym przykłady z utworów literackich...</i> • <i>Warto zauważyć, że przekonują o tym przykłady z literatury...</i> • <i>Dowodzą tego przykłady...</i>
Porządkowanie argumentów	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Słuszność mojej tezy potwierdza argument...</i> • <i>Sprawą, którą warto poruszyć na samym początku, jest...</i> • <i>Warto także zauważyć, że...</i> • <i>Kolejną wartą zauważenia kwestią jest...</i> • <i>Kolejnym argumentem przemawiającym za tym jest...</i>
Porządkowanie kontrargumentów	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Należy spojrzeć na problem również z innej strony...</i> • <i>Nie jest to jednak jednoznaczne, ponieważ...</i> • <i>Należy też rozważyć rację przeciwną...</i>
Wprowadzanie cytatów	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Na potwierdzenie tezy przytoczę słowa znanego pisarza: „...”</i> • <i>Świadczą o tym słowa: „...”</i> • <i>Powołam się na słowa..., który przekonywał: „...”</i>
Podsumowanie rozważań	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Z moich rozważań wynika, że...</i> • <i>Myślę, że przedstawione przeze mnie argumenty pozwalają...</i> • <i>Z przedstawionych argumentów jasno wynika, że ...</i>

9. Zadbaj o spójność wypowiedzi. Używaj środków językowych, które wiążą poszczególne akapity, np. *nawiązując do...; równie istotną sprawą jest...; nie można zapominać, że...; należy zaznaczyć, że...; można też zwrócić uwagę na...* (unikaj określeń opisujących wykonywane przez Ciebie czynności, np. *We wstępie mojej pracy...; W tej rozprawce udowodnię...; Moim pierwszym argumentem będzie...*).
10. Pamiętaj o tym, aby Twoja praca była poprawna pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym. Zadbaj też o różnorodność składni (stosuj zdania pojedyncze, złożone, pytania retoryczne), dobór słownictwa, ponieważ wypracowanie będzie oceniane także pod kątem użytych środków językowych.

Temat 2. – ćwiczenia krok po kroku

Poszukaj motywów i kontekstów



app.nowa
terazmatura.pl
Kod: VPPG8K
Katalog motywów:
Emocje

Temat: Od radości do smutku. Jak emocje wpływają na życie człowieka?

W pracy odwołaj się do:

- wybranej lektury obowiązkowej – utworu epickiego albo dramatycznego
- innego utworu literackiego – może to być również utwór poetycki
- wybranych kontekstów.

Krok 1. Czynności wstępne

- Przeczytaj uważnie polecenie. Podkreśl zawarty w nim problem.
- Zastanów się nad kluczowymi dla zrozumienia tego problemu słowami: *radość, smutek, wpływ emocji na życie człowieka*.
- Postaw pytania, na które odpowiedzi pomogą Ci zgłębić problem sformułowany w temacie, np. Jak radość wpływa na człowieka? Co dzieje się z człowiekiem pod wpływem smutku? Jakie mogą być powody przeżywania przez człowieka różnych emocji?
- Zwróć uwagę, że w temacie wskazano cztery elementy, które musisz uwzględnić w swojej pracy: odwołanie do lektury obowiązkowej, odwołanie do innego utworu literackiego, odwołanie do wybranych kontekstów (przynajmniej dwóch, mogą to być konteksty z tej samej kategorii).
- Określ, jakie znaczenie ma sformułowanie problemu w formie pytania.
- Zastanów się, do której lektury obowiązkowej oraz do którego utworu odwołasz się, aby w pełni uzasadnić swoje stanowisko wobec problemu. Którzy bohaterowie doświadczali radości i smutku, jak te uczucia wpływały na ich życie, na decyzje?
- Które konteksty pogłębią Twoje rozważania oparte na wybranych dziełach?

Wstępne rozpoznanie problemu

Ćwiczenie 1.

Dopisz po trzy synonimy do podanych nazw uczuć.

radość –

smutek –

Ćwiczenie 2.

Przeczytaj zamieszczone definicje.

emocja «silne uczucie wywołane jakąś sytuacją»

- emocyjny • emocyjnie

radość «uczucie wielkiego zadowolenia»

- radocha

smutek

1. «stan psychiczny będący następstwem przykrych przeżyć, kłopotów»
 2. «przygnębiający, smutny nastrój panujący gdzieś»
- smuteczek

Słownik języka polskiego PWN, <https://sjp.pwn.pl/> [dostęp: 11.05.2022].

Temat 7. (z cytatem) do samodzielnej realizacji + WSKAZÓWKI

Dowiedz się, jak zmierzyć się z zadaniem



app.nowa
terazmatura.pl
Kod: XHDE61

film z rozwiązaniem zadania:

Jak przygotować wypowiedź argumentacyjną?

W ujęciu antropologicznym prawda historyczna rysuje się w co najmniej dwóch perspektywach: po pierwsze możemy mówić o prawdzie faktograficznej, tj. o zgodności tekstu z dostępnymi źródłami wiedzy o danym zagadnieniu, oraz o prawdzie stricte antropologicznej, czyli takiej, która odpowiada modelowi człowieka opisywanej epoki. (Anna Gomóła)

Rozważ, w jaki sposób prawda historyczna wpływa na obraz świata ukazany w literaturze. Punktem wyjścia rozważań uczyni fragment tekstu Anny Gomóły.

W pracy odwołaj się do:

- wybranej lektury obowiązkowej – utworu epickiego albo dramatycznego
- innych utworów literackich
- wybranego kontekstu.

Wskazówki

CZYNNOŚCI WSTĘPNE

1. Przeczytaj temat – zwróć uwagę, że składa się on z cytatu i polecenia.
2. Przeanalizuj zacytowany fragment tekstu – na jakie aspekty przedstawiania prawdy historycznej w utworach zwraca uwagę Anna Gomóła (W jaki sposób definiuje prawdę historyczną w tekstach? Jak prawda historyczna może przejawiać się w utworach? Jak wpływa na kreacje postaci i ich losy?).

Analiza cytatu

W zacytowanym fragmencie tekstu Anna Gomóła zwraca uwagę na ujęcie antropologiczne dotyczące obecności prawdy historycznej w tekstach. To oznacza, że prawda historyczna w utworach dotyczy wiedzy o człowieku w ujęciu kulturowym, a także refleksji o pochodzeniu człowieka, o dziejach i kulturze, która ukształtowała jednostki i społeczeństwa. Autorka wskazuje przy tym na dwie perspektywy obecności tak rozumianej prawdy historycznej. Są to:

- **prawda faktograficzna, czyli zgodność tekstu z dostępnymi źródłami wiedzy o danym zagadnieniu** – czyli taki sposób jej obecności w tekście, który wymaga odwołania się do konkretnych źródeł, faktów, wydarzeń wykorzystanych w danym dziele literackim
- **prawda stricte antropologiczna, czyli taka, która odpowiada modelowi człowieka opisywanej epoki** – jego życiu, wpływowi uwarunkowań kulturowych oraz zachowaniom indywidualnym i społecznym.

3. Zwróć uwagę, że fragment tekstu Anny Gomóły masz uczynić punktem wyjścia swoich rozważań. Sens cytatu powinien ukierunkować Twoją pracę (zauważ, że zgodnie z cytatem w swoich rozważaniach musisz uwzględnić zarówno **fakty historyczne**, jak i **postawy bohaterów**).
4. Wypisz z tematu słowa oddające istotę problemu – zastąp je wyrazami oraz sformułowaniami bliskoznacznymi – wykorzystasz je w tworzeniu wprowadzenia do wypowiedzi.
5. Zauważ, że w poleceniu wskazano cztery elementy obowiązkowe, które musisz uwzględnić w swojej pracy (wskazuje na nie czasownik operacyjny *odwołaj się*). Są to:
 - odwołanie do lektury obowiązkowej
 - odwołanie do utworów literackich z dwóch różnych epok
 - odwołanie do kontekstu.

Zajęcie stanowiska wobec problemu

6. Zajmij stanowisko wobec zagadnienia sformułowanego w temacie.
 - Jeżeli masz pewność, że przyjęte przez Ciebie stanowisko jest słuszne, sformułuj tezę lub założenie wstępne.
 - Jeżeli masz wątpliwości, czy określone przez Ciebie stanowisko jest słuszne, sformułuj hipotezę.
 - Pamiętaj, że argumenty, przykłady i konteksty, które zawrzesz w rozwinięciu, muszą potwierdzać Twoje stanowisko.

ANALIZA I INTERPRETACJA UTWORÓW, WYBÓR KONTEKSTU

Propozycje utworów literackich, w których obecne są obydwa aspekty prawdy historycznej

- *Mistrz i Małgorzata* Michaiła Bułhakowa – faktografia to realia Rosji sowieckiej w latach 20. i 30. XX wieku, a także historia Poncjusza Piłata w powieści Mistrza; aspekty antropologiczne są obecne w zachowaniach bohaterów (sytuacja Mistrza jako przykład losów literatów w komunistycznej Rosji).
- *Potop* Henryka Sienkiewicza – faktografia to realia Rzeczypospolitej z czasów najazdu Szwedów, w tym potopu w 1655 roku; aspekty antropologiczne uwidoczniają się w zachowaniach bohaterów (szlachta – Kmicic, Wołodyjowski, Zagłoba; arystokraci – Radziwiłłowie).
- *Odprawa posłów greckich* Jana Kochanowskiego – faktografia to realia XVI-wiecznej Rzeczypospolitej w kreacji świata; aspekty antropologiczne są widoczne w postawach bohaterów (Antenor, Aleksander).
- *Noc listopadowa* Stanisława Wyspiańskiego – faktografia jest związana z wybuchem powstania listopadowego; aspekty antropologiczne są obecne w zachowaniach bohaterów (podchorążych, przywódców powstania).
- Możesz uwzględnić również któryś ze znanych Ci esejów literackich Zbigniewa Herberta, w których autor sięga po fakty z historii i kultury starożytnej, średniowiecznej, np. *Akropol*, *Siena*.

7. Zastanów się, w których utworach mamy do czynienia z wykorzystaniem prawdy historycznej w rozumieniu wynikającym z cytatu Anny Gomoty (pamiętaj, że wybranie utworów pod kątem cytatu pozwoli Ci funkcjonalnie je wykorzystać).

Konteksty proponowane do realizacji tematu

- Odwołanie się do faktów historycznych, które stanowią podstawę konstruowania fabuły i wydarzeń w danym dziele literackim.
- Kontekst kulturowy, który pozwoli poszerzyć rozważania o różne aspekty dotyczące np. obyczajowości w danej epoce, w tym zachowań ludzi, norm i zwyczajów.
- Kontekst literacki, czyli odwołanie się do dodatkowych dzieł lub dzieła literackiego, które w sposób funkcjonalny pogłębi rozważania o wydarzeniach lub postawach bohaterów w tekstach stanowiących podstawę argumentacji.

8. Pamiętaj, że kontekst to element wypowiedzi pogłębiający rozważania w ich podstawowym zakresie. Odwołaj się zatem do wybranego kontekstu w taki sposób, aby wnosił on dodatkową wiedzę o danym zagadnieniu.

PRZYGOTOWANIE DO PISANIA WYPRACOWANIA

9. Twoja praca powinna odznaczać się wyraźnym zamysłem kompozycyjnym, który ułatwi zrozumienie zaprezentowanego wyводу. Przemyśl kompozycję, którą chcesz zastosować.
- Możesz przedstawiać wybrane zagadnienie, w odniesieniu do cytatu, analizując równocześnie elementy faktograficzne i antropologiczne w kolejno prezentowanych dziełach.
 - Możesz zastosować układ problemowy, analizując najpierw aspekt faktograficzny wpływu historii na świat dzieła literackiego, a następnie w drugiej części pracy – aspekt antropologiczny tego zagadnienia w analizowanych utworach.
10. Przygotuj w brudnopisie konspekt wypracowania – dzięki temu podczas pisania pracy łatwiej Ci będzie zadbać o zrealizowanie zaplanowanej kompozycji wypowiedzi.
11. Pamiętaj, że każdą z lektur użytych w argumentacji należy wykorzystać **w pełni funkcjonalnie** – musisz wykazać, że **historia wpływa na świat wykreowany** w wybranym przez Ciebie dziele w sposób dwojaki: po pierwsze, **poprzez faktografię**, czyli miejsca i wydarzenia znajdujące potwierdzenie w faktach historycznych, po drugie, **poprzez kreację postaci zgodną z kulturowymi uwarunkowaniami**.
12. Nie zapomnij o konieczności odwołania się do kontekstu – w omawianym temacie naturalny będzie kontekst historyczny, który pozwoli weryfikować wiedzę faktograficzną. Kontekst kulturowy pogłębi natomiast Twoje rozważania o obyczajowości.



**Sprawdź
w Vademecum
PR**

np. *Mistrz
i Małgorzata*,
s. 330–333



**Sprawdź
w Vademecum
PR**

np. *Potop*,
s. 238–245

Zadanie 8. (0–2)

Zapoznaj się z fragmentem *Pieśni XXIV* i fraszką *Ku muzom* Jana Kochanowskiego.

Tekst 1.

Jan Kochanowski

Pieśń XXIV

Niezwykłym i nie leda¹ piórem opatrzony
Polecę precz, poeta, ze dwojej złożony
Natury: ani ja już przebywać na ziemi
Więcej będę, a więtszy² nad zazdrość, ludnemi

Miasty wzgardzę. On, w równym szczęściu urodzony,
On ja, jako mię zowiesz, wielce ulubiony
Mój Myszkowski³, nie umrę ani mię czarnymi
Styks niewesoła zamknie odnogami swymi. [...]

O mnie Moskwa i będą wiedzieć Tatarowie,
I różnego mieszkańcy świata Anglikowie;
Mnie Niemiec i waleczny Hiszpan, mnie poznają,
Którzy głęboki strumień Tybrowy pijają. [...]

Jan Kochanowski, *Pieśń XXIV*, [w:] tegoż, *Dzieła polskie*, t. 1, Warszawa 1976.

¹ Nie leda – nie lada, niezwykłym.

² Więtszy – większy.

³ Myszkowski – przyjaciel i mecenas Kochanowskiego.

Tekst 2.

Jan Kochanowski

Ku Muzom

Panny, które na wielkim Parnasie¹ mieszkacie,
A ippokreńską rosą² włosy swe maczacie,
Jeslim się wam zachował jako żyw statecznie,
Ani mam wolej z wami rozłączać się wiecznie;
Jesli królom nie zajrzę³ peret ani złota,
A milsza mi daleko niż pieniądze cnota⁴;
Jesli nie chcę, żebyście komu pochlebiały
Albo na mię u ludzi niewdzięcznych żebrały;
Proszę, niech ze mną za raz me rymy nie giną,
Ale kiedy ja umrę, ony niechaj styną.

Jan Kochanowski, *Ku Muzom*, [w:] tegoż, *Fraszki*, Kraków 1991.

¹ Parnas – siedziba muz.

² Ippokreńska rosa – wodą ze źródła Hippokrene.

³ Nie zajrzę – nie zazdrościć.

⁴ Cnota – postawa stoicka wyróżniająca się rozumnym działaniem, spokojem wewnętrznym, dystansem wobec zmieniających okoliczności losu.

8.1. Podaj, jaki motyw łączy fraszkę *Ku Muzom* i fragment *Pieśni XXIV* Jana Kochanowskiego, i wyjaśnij – odwołując się do obu utworów – czy został on zrealizowany w ten sam sposób.

Motyw:

Wyjaśnienie:

.....

.....

.....

.....

Wskazówki

- Przenalizuj treść obu tekstów – co jest tematem każdego z nich, jaki motyw znany ze starożytności został w nich zrealizowany.
- Ustal, czy postawy podmiotów lirycznych wobec tego, o czym mówią, są takie same, czy się czymś różnią.
- W ustaleniu podobieństw pomoże Ci ponowne przeczytanie w tekście 1. dwóch pierwszych linijek pierwszej zwrotki i dwóch ostatnich drugiej zwrotki oraz dwóch ostatnich wersów tekstu 2.
- Aby natomiast określić różnicę, w pierwszym z utworów zwróć uwagę na słowa: *ani ja już przebywać na ziemi / Więcej będę, a więtszy nad zazdrość, ludnemi / Miasty wzgardzę*. Zestaw je z następującym fragmentem drugiego tekstu: *Proszę, niech ze mną za raz me rymy nie giną, / Ale kiedy ja umrę, ony niechaj styną*.
- Pamiętaj, że w odpowiedzi musisz odwołać się do obu tekstów.

8.2. Uzasadnij, że oba utwory realizują renesansowy postulat powrotu do źródeł.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wskazówki

- Przypomnij sobie, co oznacza w odniesieniu do czasów renesansu hasło powrotu do źródeł – do jakiej tradycji zwracali się renesansowi humaniści, w jaki sposób to czynili. Zauważ, że postulat powrotu do źródeł polega nie tylko na nawiązaniu do dorobku starożytnych, lecz także na swobodzie twórczej, zmianie sposobu myślenia o człowieku i świecie.
- Następnie przeanalizuj oba teksty – o czym mówi podmiot liryczny w każdym z utworów, co jest dla niego wartością, czym się w życiu kieruje.
- Pamiętaj, że w odpowiedzi musisz odwołać się do obu utworów.

Nowa teraz matura



nowa
era

Twoje mocne strony

I wiesz, jak zdać maturę

VADEMECUM

powtarzanie wiadomości
połączone z rozwiązywaniem
zadań typu maturalnego



ZBIÓR ZADAŃ MATURALNYCH. MATURA USTNA

odpowiedzi do zadań jawnych,
realizacje zadań niejawnych



CYFROWE WSPOMAGANIE NAUKI

- **APLIKACJA** – materiały cyfrowe zintegrowane z Vademecum i Zbiorem zadań maturalnych ułatwiające przygotowania do egzaminu app.nowaterazmatura.pl
- **SERWIS MATURALNY** – wszystkie niezbędne informacje o maturze nowaterazmatura.pl



Nowa Era Sp. z o.o.

www.nowaera.pl nowaera@nowaera.pl

Centrum Kontakt: 58 721 48 00

ISBN 978-83-267-5322-0



9 788326 753220